

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
& ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΠΑΑ 2014-2020
ΜΟΝΑΔΑ Τοπικής Ανάπτυξης
Ταχ. Δ/ση: Λ. Αθηνών 54-56
Τ.Κ.: 104 41
Πληροφορίες: Γ. Κατσούπης
Τηλέφωνο: 2105275257
Fax: 2105275268
E-mail: gkatsoupis@mou.gr

Αθήνα, 21-5-2019
Αρ. Πρωτ.: 3710

ΠΡΟΣ: Όλες οι ΟΤΔ
ΚΟΙΝ: 1) ΕΥΔ Περιφερειών
2) ΕΥΔ ΠΑΑ

Θέμα: Απαντήσεις σε ερωτήματα – οδηγίες για την υποβολή αιτήσεων στήριξης στο ΠΣΚΕ

Η δημοσιοποίηση του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των Ιδιωτικών Έργων του Προγράμματος CLLD/LEADER και η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής πλατφόρμας υποβολής αιτήσεων στήριξης (ΠΣΚΕ) οδηγεί στην ανάγκη απαντήσεων σε ερωτήσεις που έχουν τεθεί:

- 1) Ερώτημα: Σε ένα άτυπο Δίκτυο Συνεργασίας (Το Δίκτυο δεν έχει ΑΦΜ – έχουν τα μέλη), η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής μπορεί να τεκμηριωθεί μόνο από ένα μέλος;
Απάντηση: Ναι. Στην περίπτωση αυτή στην Υπεύθυνη Δήλωση θα συμπληρωθεί η εξής παράγραφος: «Δεσμεύομαι να καλύψω την ιδιωτική συμμετοχή του άτυπου δικτύου Συνεργασίας .....για λογαριασμό όλων των μελών.»
- 2) Ερώτημα: Σε μια οποιαδήποτε μορφή συνεργασίας θα μπορούσε να συμμετέχει ένα Πανεπιστήμιο ή φορείς του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, τα οποία εδρεύουν εντός ή εκτός της περιοχής Παρέμβασης.
Απάντηση: Ναι.
- 3) Ερώτημα: Ο οίνος μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμο προϊόν οικοτεχνικής παρασκευής στο πλαίσιο της υπόδράσης 19.2.2.6;
Απάντηση: Όχι, τα επιλέξιμα προϊόντα προσδιορίζονται στην αντίστοιχη ΚΥΑ της Οικοτεχνίας.
- 4) Ερώτημα: Οι περιορισμοί του Κανόνα deminimis (200.000€ την τριετία) περιλαμβάνει τον Αναπτυξιακό Νόμο ή/και τον καν 1305/2013;
Απάντηση: Οι ανωτέρω περιορισμοί αφορούν αποκλειστικά τους Κανονισμούς του Καθεστώτος deminimis, στα προγράμματα που έχουν εφαρμογή.
- 5) Ερώτημα: Είναι επιλέξιμη η προμήθεια εξοπλισμού από τρίτες χώρες;

Απάντηση: Η εισαγωγή εξοπλισμού από τρίτες χώρες είναι επιλέξιμη χωρίς περιορισμούς.

- 6) Ερώτημα: Κάτοικος τρίτης χώρας (Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής), ο οποίος διαθέτει ΑΦΜ στην Ελλάδα δύναται να είναι δικαιούχος του προγράμματος;

Απάντηση: Ναι, κάνοντας έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας.

- 7) Ερώτημα: Με βάση το θεσμικό πλαίσιο είναι επιλέξιμος ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως συμπληρωματική δαπάνη σε παραγωγικές επενδύσεις. Μπορεί να υποβληθεί πρόταση που να αφορά μόνο παραγωγή ενέργειας; Ο όρος παραγωγικές επενδύσεις περιλαμβάνει μόνο επενδύσεις μεταποιήσεις – βιοτεχνίας ή καλύπτει και άλλους τομείς όπως τουρισμού ή εστίασης; Στην περίπτωση εκσυγχρονισμού υπάρχει όριο/ ποσοστό μεταξύ του κόστους του εξοπλισμού για ανανεώσιμες πηγές και λοιπού εξοπλισμού;

Απάντηση: Δεν μπορεί να υποβληθεί πρόταση αποκλειστικά για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Το ίδιο ισχύει και για υφιστάμενη επιχείρηση που θέλει να καλύψει αποκλειστικά τις ενεργειακές της ανάγκες. Περιλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις τουρισμού – εστίασης. Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, το κόστος εγκατάστασης του εξοπλισμού για την παραγωγή ενέργειας με σκοπό την ιδιοκατανάλωση, θα πρέπει να είναι μικρότερο από 50%, του συνολικού κόστους της αίτησης στήριξης.

- 8) Στην περίπτωση του Καν 1407/2013, η επιλεξιμότητα των δαπανών ξεκινά της αίτησης στήριξης ξεκινά από την έγκριση του Τοπικού Προγράμματος:

- Ερώτημα: Τα εξοφλημένα τιμολόγια μετά την έγκριση του προγράμματος, που αφορούν στην επενδυτική πρόταση, μπορούν να τεκμηριώνουν κάλυψη ιδιωτικής συμμετοχής;

Απάντηση: Ναι

- Η πιστοποίηση των πραγματοποιημένων δαπανών της παραπάνω περίπτωσης περίπτωσης, σε ποιο στάδιο διενεργείται; Στην ίδια περίπτωση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά της παραπάνω διαδικασίας (πιστοποίηση δαπανών) θα ζητηθούν από την ΟΤΔ ως συμπληρωματικά στοιχεία της πρόσκλησης στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου της αίτησης στήριξης

Απάντηση: Η πιστοποίηση των δαπανών για την απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής γίνεται σε δύο φάσεις στην διάρκεια της αξιολόγησης: Η πρώτη περιλαμβάνει τον έλεγχο του οικονομικού αντικείμενου στην αξιολόγηση του φακέλου. Για το σκοπό αυτό ο αιτών προσκομίζει με τον φυσικό φάκελο τα τιμολόγια και τις εξοφλήσεις που αντιστοιχούν σε αυτά. Στην συνέχεια κατά την διαδικασία της επιτόπιας αυτοψίας, πιστοποιείται αντίστοιχα και το φυσικό αντικείμενο.

- Ο έλεγχος του εύλογου κόστους των πραγματοποιημένων δαπανών ακολουθεί το γνωστό κανόνα των τριών προσφορών ή δυο συν τα τιμολόγια (για >1.000,00 Ευρώ) και ποια είναι η περίοδος αναφοράς των προσφορών;

Απάντηση: Ναι. Είναι θεμιτό τα αποδεικτικά στοιχεία, που προσκομίζονται με την αίτησης στήριξης, να είναι της περιόδου που εκδόθηκαν και εξοφλήθηκαν τα τιμολόγια. Αν δεν είναι εφικτό αυτό προσκομίζονται σύγχρονα αποδεικτικά στοιχεία.

- Τίθεται ελάχιστο όριο στο ποσοστό των δαπανών που αντιστοιχούν στο φυσικό αντικείμενο που υπολείπεται για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, π.χ 1%;
Απάντηση: Ο όρος που τίθεται είναι, να μην έχει περατωθεί το σύνολο του φυσικού αντικειμένου και μόνο.
- 9) Ερώτημα: Εταιρεία με δύο εταίρους, υποβάλλει πρόταση για την κατασκευή ξενοδοχειακής Μονάδας. Οι δύο εταίροι έχουν κατασκευαστική εταιρεία, με άλλο ΑΦΜ. Μπορεί η κατασκευαστική να τιμολογήσει στην εταιρεία που θα υποβάλλει πρόταση για την ξενοδοχειακή μονάδα;
Απάντηση: Ναι.
- 10) Ερώτημα: Υφιστάμενη επιχείρηση υποβάλλει αίτηση στήριξης σε νέο ΚΑΔ, τι επιλέγει στα πεδία Είδος Φορέα και Είδος Επένδυσης;
Απάντηση: Στο Είδος Φορέα: Υφιστάμενη Επιχείρηση. Είδος Επένδυσης: Ίδρυση.
- 11) Ερώτημα: Υφιστάμενη επιχείρηση υποβάλλει αίτηση στήριξης σε ίδιο ΚΑΔ, δημιουργώντας νέο κατάστημα σε διαφορετικό οικόπεδο, τι επιλέγει στα πεδία Είδος Φορέα και Είδος Επένδυσης;
Απάντηση: Στο Είδος Φορέα: Υφιστάμενη Επιχείρηση. Αν πραγματοποιεί δαπάνες μόνο στο νέο κατάστημα, Είδος Επένδυσης: Επέκταση. Αν πραγματοποιεί δαπάνες και στο υφιστάμενο: Εκσυγχρονισμό/Επέκταση.
- 12) Ερώτημα: Ποια είναι η διαδικασία έγκρισης τροποποίησης μιας πρόσκλησης ενώ αυτή είναι στον αέρα;
Απάντηση: Οι διαδικασίες που ακολουθούνται σε περίπτωση τροποποίησης της πρόσκλησης είναι οι εξής, ανάλογα την περίπτωση:
- Χρονική παράταση της καταλυτικής ημερομηνίας υποβολής των αιτήσεων στήριξης: Η ΟΤΔ αποστέλλει σχετικό έγγραφο προς την ΕΥΚΕ Μονάδα Β και Δ, στην ΕΥΕ ΠΑΑ Μονάδα Τοπικής Ανάπτυξης και κοινοποιεί στην ΕΥΔ της Περιφέρειας.
  - Διόρθωση τυχόν λαθών ή παραλείψεων της πρόσκλησης: Κοινοποιεί τις αλλαγές στην ΕΥΚΕ Μονάδα Β και Δ, στην ΕΥΕ ΠΑΑ Μονάδα Τοπικής Ανάπτυξης και στην ΕΥΔ της Περιφέρειας.
  - Εισαγωγή νέων ΚΑΔ σε κάποια Υποδράση: Η ΟΤΔ αποστέλλει σχετικό έγγραφο προς την ΕΥΚΕ Μονάδα Β και Δ, στην ΕΥΕ ΠΑΑ Μονάδα Τοπικής Ανάπτυξης και κοινοποιεί στην ΕΥΔ της Περιφέρειας. Απαιτείται θετική απάντηση (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) από την ΕΥΚΕ (μόνο), πριν την δημοσιοποίηση των αλλαγών.
  - Οποιασδήποτε ενέργεια που άπτεται της εγκεκριμένης αναθεώρησης του Τοπικού Προγράμματος: Η ΟΤΔ αποστέλλει σχετικό έγγραφο προς την ΕΥΚΕ Μονάδα Β και Δ, στην ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Α' και ΕΥΔ της Περιφέρειας. Απαιτείται θετική απάντηση (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) από όλες τις παραπάνω Υπηρεσίες.
  - Σε κάθε περίπτωση, το αίτημα περιλαμβάνει ένα έγγραφο που περιγράφει συνοπτικά το αίτημα τροποποίησης και σε άλλο έγγραφο την νέα διαμορφωμένη πρόσκληση. Τα αιτήματα μπορούν να υποβληθούν στις παραπάνω Υπηρεσίες και ηλεκτρονικά.

- 13) Ερώτημα: Γίνεται αποδεκτό τραπεζικό έγγραφο από άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή και εκτός αυτής ως αποδεικτικό τεκμηρίωσης της ίδιας συμμετοχής;
Απάντηση: Σε κάθε περίπτωση τραπεζικό έγγραφο από χώρες του ΕΟΧ γίνεται δεκτό. Σε περίπτωση τρίτης χώρας, το έγγραφο γίνεται δεκτό, αν ο δικαιούχος έχει δραστηριότητα σε αυτή. Αν ο δικαιούχος έχει δραστηριότητα μόνο στην Ελλάδα και προσκομίζει τραπεζικό έγγραφο τρίτης χώρας, το έγγραφο δεν γίνεται δεκτό. Στην τελευταία περίπτωση οφείλει να εμφανίσει την ιδιωτική συμμετοχή στο Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα. Γίνονται δεκτά, πέραν της Ελληνικής γλώσσας, τραπεζικά έγγραφα και στην Αγγλική ή επισήμως μεταφρασμένα στην Ελληνική.
- 14) Ερώτημα: Σε περίπτωση αίτησης στήριξης σε νέο ΚΑΔ (είτε υπό ίδρυση είτε υφιστάμενης επιχείρησης), τότε είναι υποχρεωτική η έναρξη ή η προσθήκη του νέου ΚΑΔ.
Απάντηση: Σε κάθε περίπτωση η έναρξη ή η προσθήκη του νέου ΚΑΔ ή εργολαβικού ΚΑΔ, θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί πριν την αρχή της υλοποίησης της επένδυσης και να εμφανιστεί στην πρώτη πληρωμή.
- 15) Ερώτηση: Μια αίτηση στήριξης αφορά δύο διαφορετικά ακίνητα, με δύο διαφορετικές δραστηριότητες, συμπληρωματικές μεταξύ τους. Μπορεί να υποβληθεί η πρόταση σε μια αίτηση στήριξης;
Απάντηση: Ναι, αν είναι στην ίδια Υποδράση.
- 16) Ερώτηση: Δύναται κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης ο επιλέξιμος ΚΑΔ να είναι δευτερεύων και παράλληλα ο κύριος ΚΑΔ να είναι μη επιλέξιμος;
Απάντηση: Ναι.
- 17) Ερώτηση: Είναι επιλέξιμες οι επιχειρήσεις με μορφή: ΑΜΚΕ, ΚΟΙΝΣΕΠ και ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΩΝ;
Απάντηση: Η Κοινωνία Κληρονόμων δεν είναι επιλέξιμος δικαιούχος. Η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία είναι επιλέξιμος δικαιούχος αρκεί να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα. Η ΚΟΙΝΣΕΠ είναι επιλέξιμος δικαιούχος.
- 18) Στις Γενικές Δαπάνες του Άρθρου 45 παρ 2γ του Καν(ΕΕ)1305/2013 συμπεριλαμβάνονται η οικοδομική άδεια;
Απάντηση: Ναι.
- 19) Ερώτηση: Σε περίπτωση μη συμφωνίας φυσικού και ηλεκτρονικού φακέλου, ποιος από τους δύο υπερισχύει;
Απάντηση: Ο ηλεκτρονικός φάκελος περιλαμβάνει την αίτηση στήριξης (I) και συνημμένα, την συμπληρωματική αίτηση (II) και τα φορολογικά στοιχεία. Χωρίς την πλήρη συμπλήρωση της αιτήσεων και των συνημμένων αρχείων, η αίτηση δεν μπορεί να οριστικοποιηθεί ηλεκτρονικά. Σε περίπτωση που τα συνημμένα αρχεία είναι λάθος ή κάτι έχει παραληφθεί και ο φυσικός φάκελος περιλαμβάνει τα σωστά, υπερισχύει και λαμβάνεται υπόψη ο φυσικός φάκελος (Π.χ Αντί για το αρχείο της συμπληρωματικής αίτησης (II) ανέβηκε στο ΠΣΚΕ μια προσφορά. Στην περίπτωση αυτή ο αξιολογητής διορθώνει την ηλεκτρονική αίτηση στήριξης). Ο φυσικός φάκελος περιλαμβάνει την εκτυπωμένη αίτηση στήριξης (I) από το ΠΚΣΕ. Δεν υπάρχει περίπτωση να υπάρχει ασυμφωνία μεταξύ των δύο, εκτός και αν δεν υπάρχει η αίτηση στήριξης (I) στο φυσικό φάκελο. Στην τελευταία περίπτωση ουσιαστικά δεν έχει κατατεθεί η αίτηση στήριξης, αφού εντός προθεσμίας οφείλει ο φυσικός φάκελος να πάρει πρωτόκολλο και η αίτηση στήριξης απορρίπτεται. Στην

περίπτωση τα αναγραφόμενα στην αίτηση στήριξης (I) δεν συμφωνούν με τα επισυναπτόμενα έγγραφα (πχ. με προσφορές ή έγγραφα τεκμηρίωσης), τότε ο αξιολογητής διορθώνει την αίτηση στήριξης (I) ή τα δικαιολογητικά. Σε κάθε περίπτωση η αίτηση στήριξης (I) δεν μπορεί να διορθωθεί, οδηγώντας σε αύξηση προϋπολογισμού και τα έγγραφα που θα χρησιμοποιηθούν για την διόρθωση συμπλήρωση να είναι έκδοσης προ της ημερομηνίας οριστικοποίησης της αίτησης στήριξης στο ΠΚΣΕ.

20) Ερώτηση: Απαιτούνται άλλα δικαιολογητικά από τον δικαιούχο, πέραν των επισυναπτομένων στην αίτηση στήριξης που πρέπει να υποβληθούν πριν την απόφαση ένταξης;

Απάντηση: Πριν από την απόφαση ένταξης δύναται να ο δικαιούχος να υποβάλλει: Συμπληρωματικά στοιχεία (έγγραφα) που θα ζητηθούν, προγενέστερης ημερομηνίας της αίτησης στήριξης, που δεν υποβλήθηκαν από λάθος. Διευκρινιστικά στοιχεία (έγγραφα) που θα ζητηθούν από την ΟΤΔ τεκμηρίωσης της αίτησης (πέραν αυτών που ζητούνται στην πρόσκληση), μπορεί να έχουν και μεταγενέστερη ημερομηνία από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης στήριξης. Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η ύπαρξη ΑΦΜ για την ένταξη στο πρόγραμμα.

21) Ερώτηση: Μπορεί το συνολικό κόστος μιας πράξης να υπερβαίνει το όρια που θέτει η ΚΥΑ 2635/13-09-2017;

Απάντηση: Όχι. Επιπρόσθετα στην περίπτωση του Καν (ΕΕ) 1407/2013, το συνολικό κόστος διαμορφώνεται από την αναγωγή της Δημόσιας Δαπάνης με το ποσοστό ενίσχυσης, σε κάθε περίπτωση.

22) Ερώτηση: Μπορεί μια αίτηση στήριξης να περιλαμβάνει Δημόσια Δαπάνη μεγαλύτερη από την προκηρυσσόμενη Δημόσια Δαπάνη της Υποδράσης και η διαφορά να καλυφθεί με ίδια συμμετοχή του Δικαιούχου;

Απάντηση: Η αίτηση στήριξης θα υποβληθεί με τις αναλογίες που προβλέπονται για την Δημόσια Δαπάνη και την Ιδιωτική Συμμετοχή, ανεξάρτητα από το ύψος της Δημόσια Δαπάνης της προκηρυσσόμενης Υποδράσης. Η τύχη της αιτήσεως στήριξης άπτεται του χειρισμού της Υποδράσης στο πλαίσιο της διαδικασίας μεταφοράς πόρων μεταξύ των Υποδράσεων ή/και της Υπερδέσμευσης, όπως προβλέπονται. Αν τελικά η Δημόσια Δαπάνη της αίτησης στήριξης πλεονάζει της προκηρυσσόμενης ή της υπολειπόμενης Δημόσιας Δαπάνης της υποδράσης, κατόπιν της ανωτέρω διαδικασίας, η αίτηση στήριξης απορρίπτεται.

23) Ερώτηση: Οι χώροι αποθήκευσης πρώτων υλών ή τελικού προϊόντος αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη;

Απάντηση: Ναι, εφόσον οδηγούν σε λειτουργική μορφή επένδυσης.

24) Ερώτηση: Δύναται να υποβάλλει πρόταση νομικό πρόσωπο, στο οποίο μετέχει ως εταίρος, εκπρόσωπος φορέα που συμμετέχει στην ΕΔΠ CLLD/LEADER;

Απάντηση: Όχι.

25) Ερώτηση: Είναι επιλέξιμο όχημα μεταφοράς για Ξενοδοχείο για συμπληρωματικές δράσεις εναλλακτικού τουρισμού;

Απάντηση: Ναι, εφόσον το ίδιο το ξενοδοχείο προσφέρει τις αντίστοιχες υπηρεσίες.

26) Ερώτηση: Είναι επιλέξιμο όχημα μεταφοράς σε γηροκομείο για μεταφορά σε ιαματικά λουτρά ή εξεταστικά κέντρα;

Απάντηση: Ναι, εφόσον το όχημα μεταφοράς από την φύση του ή τις προδιαγραφές του, προορίζεται αποκλειστικά ,για την μεταφορά ευπαθών ομάδων.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ
ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020

α/α

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Θοδωρής Γκουγιάννος

Κ. ΠΑΝΤΣΙΟΥ